

www.itu.int

www.euiipo.europa.eu

DE ECONOMISCHE KOSTEN VAN INBREUKEN OP INTELLECTUELE- EIGENDOMSRECHTEN IN DE SMARTPHONESECTOR

februari 2017

DE ECONOMISCHE KOSTEN VAN INBREUKEN OP INTELLECTUELE-EIGENDOMSRECHTEN IN DE SMARTPHONESECTOR

EUIPO-PROJECTTEAM

Nathan Wajsman, hoofdeconoom
Carolina Arias Burgos, econoom

Dankbetuiging

De auteurs zijn dankbaar voor de nuttige opmerkingen over de verslagen in deze reeks en de gebruikte methodologie die werden ontvangen van de leden van de Werkgroep Economie en Statistiek van het Waarnemingscentrum. Waardevolle steun werd verkregen van het Telecommunicatie-ontwikkelingsbureau (BDT) van de Internationale Telecommunicatie-unie (ITU), vooral van de Regulatory and Market Environment Division (RME) en de ICT Data and Statistics Division (IDS). Daarnaast heeft het Mobile & Wireless Forum (MWF) informatie over de smartphonemarkt in de EU verstrekt.

Inhoudsopgave

1. Voorwoord	04
2. Samenvatting	06
2.1. Methodiek en gegevens	06
2.2. Belangrijkste bevindingen	06
2.3. Niet-economische gevolgen van nagemaakte smartphones	11

1. VOORWOORD

DE ECONOMISCHE KOSTEN VAN INBREUKEN OP INTELLECTUELE-EIGENDOMSRECHTEN IN DE SMARTPHONESECTOR

Het Europees Waarnemingscentrum voor inbreuken op intellectuele-eigendomsrechten (het Waarnemingscentrum) werd opgericht tot verbetering van het begrip van de rol van de intellectuele eigendom en van de negatieve gevolgen van inbreuken op intellectuele-eigendomsrechten (IER). Het werd in 2012 bij Verordening 386/2012 van de Commissie naar EUIPO overgebracht.

De Internationale Telecommunicatie-unie (ITU) is het gespecialiseerde agentschap van de Verenigde Naties voor informatie- en communicatietechnologieën (ICT's), met verantwoordelijkheden zoals de verdeling van het wereldwijde radiospectrum en satellietbanen, de ontwikkeling van technische normen die ervoor zorgen dat netwerken en technologieën naadloos met elkaar verbinden en inspanningen om de toegang tot ICT's te verbeteren voor achtergestelde gemeenschappen over de hele wereld. Het doel is de voordelen van moderne communicatietechnologie op een efficiënte, veilige, gemakkelijke en betaalbare manier naar mensen overal te brengen.

In een studie verricht in samenwerking met het Europees Octroibureau¹ schat het EUIPO, dat via het Waarnemingscentrum optreedt, dat ongeveer 42% van de totale economische activiteit en 28% van de totale werkgelegenheid in de EU rechtstreeks wordt gegenereerd door IER-intensieve industrieën, en dat nog eens 10% van de banen in de EU voortvloeien uit de aankoop van goederen en diensten uit andere bedrijfstakken door IER-intensieve industrieën.

Uit een andere studie² die de economische prestaties van Europese ondernemingen met IER's met ondernemingen zonder IER's vergeleek, bleek dat de inkomsten van IER-eigenaren per werknemer gemiddeld 28% hoger liggen dan die van niet-eigenaren, met een bijzonder sterk effect voor kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's). Hoewel slechts 9% van de kmo's geregistreerde IER's bezitten, heeft bijna 32% daarvan meer omzet per werknemer dan de ondernemingen die geen IER's bezitten.

Percepties en gedragingen van Europese burgers met betrekking tot intellectuele eigendom en namaak en piraterij³ werden ook beoordeeld als onderdeel van een EU-brede enquête. Uit deze enquête bleek dat hoewel de burgers de waarde van intellectueel eigendom in principe erkennen, zij ook de neiging hebben om inbreuken op individueel niveau in bepaalde gevallen te rechtvaardigen.

Het Waarnemingscentrum streeft ernaar het plaatje compleet te maken door beoordeling van de economische impact van namaak en piraterij.

In 2016 zijn EUIPO en ITU een overeenkomst aangegaan om samen te werken aan de publicatie van een studie naar de economische gevolgen van de inbreuk op intellectuele eigendomsrechten (IER) met betrekking tot smartphones. Het voorliggende rapport is het resultaat van die overeenkomst.

Deze oefening is een uitdaging vanuit een methodologisch oogpunt, omdat ze poogt een licht te werpen op een fenomeen dat door zijn aard niet direct waarneembaar is. Om de weg te effenen voor kwantificering van de reikwijdte, de omvang en de gevolgen van IER-inbreuken, zoals die in zijn mandaat zijn geïdentificeerd, heeft het Waarnemingscentrum een stapsgewijze aanpak ontwikkeld om de negatieve impact van namaak en de gevolgen

¹ „Intellectual Property Rights intensive industries and economic performance in the European Union” (IER-intensieve industrieën en economische prestaties in de Europese Unie), EUIPO/EPO, oktober 2016.

² „Intellectual Property Rights and firm performance in Europe: an economic analysis” (Intellectuele-eigendomsrechten en bedrijfsprestaties in Europa: een economische analyse), juni 2015.

³ “European citizens and intellectual property: perception, awareness and behaviour” (Europese burgers en intellectueel eigendom: perceptie, bewustzijn en gedrag), november 2013, vervolgverslag 2017 (in voorbereiding).

daarvan voor legitieme bedrijven, overheden en consumenten en uiteindelijk voor de maatschappij als geheel, te evalueren.

Verschillende IER-intensieve sectoren zijn geselecteerd waarvan bekend is of wordt aangenomen dat hun producten onderhevig zijn aan namaak. Eerdere studies hebben de volgende sectoren onderzocht: cosmetica en persoonlijke verzorging; kleding, schoeisel en accessoires; sportartikelen; speelgoed en spellen; sieraden en horloges; handtassen en bagage; muziekopnames; gedistilleerde dranken en wijn; medicijnen; en pesticiden.

De sectorale studies die tot op heden zijn verschenen, maken een schatting van de gevolgen van nagemaakte goederen in de EU-markt. Deze elfde studie, die de smartphonesector betreft, wordt uitgegeven in samenwerking met ITU, een VN-orgaan met een wereldwijde focus. Hoewel de methodiek ervan gelijk is aan die van eerdere sectorale studies, is ze niet beperkt tot EU-landen. De noodzaak om een bredere reeks landen op te nemen en het bijzondere karakter van de sector vereisten andere gegevensbronnen en aanpassingen van de methodiek.

2. SAMENVATTING

DE ECONOMISCHE KOSTEN VAN INBREUKEN OP INTELLECTUELE-EIGENDOMSRECHTEN IN DE SMARTPHONESECTOR

2.1. Methodiek en gegevens

De studie is bedoeld om een schatting te maken van de omvang van de economische impact van namaak in de legale sector. Het uitgangspunt van deze analyse is het aantal smartphones verkocht in 86 landen op basis van point-of-sale tracking van de aankopen door de consument. De verwachte omzet wordt geschat op basis van nieuwe smartphoneverbindingen en de verwachte vervanging van de apparaten. Vervolgens wordt het voor elk land geschatte verschil tussen de verwachte en werkelijke verkopen geanalyseerd met behulp van statistische methodes. Dit verschil kan deels worden verklaard door sociaal-economische factoren, zoals het BBP per capita of de prijzen van mobiele breedbanddiensten. Bovendien worden factoren met betrekking tot namaak beschouwd, zoals het wet- en regelgevingsklimaat⁴.

De methodiek is in detail uiteengezet in hoofdstuk 5.

2.2. Belangrijkste bevindingen

Geschat wordt dat in 2015 de legitieme industrie 14 miljoen minder smartphones heeft verkocht in Europa dan het geval zou zijn geweest bij afwezigheid van namaak. Dit vertaalt zich naar circa 4,2 miljard EUR aan verlies als gevolg van de aanwezigheid van nagemaakte smartphones in de EU-markt, wat overeenkomt met 8,3% van de omzet van de sector.

Wereldwijd wordt het effect van namaak op de verkoop van smartphones geschat op 184 miljoen eenheden, ter waarde van 45,3 miljard EUR of 12,9% van de totale omzet.

Schattingen⁵ van omzetverlies op regionaal niveau, uitgedrukt als een percentage van omzet en in euro's, worden weergegeven in de onderstaande tabel, samen met de betrouwbaarheidsintervallen.

⁴ De Worldwide Governance Indicator (wereldwijde bestuursindicator) van overheidsefficiëntie van de Wereldbank wordt in deze studie gebruikt. Deze indicator legt de percepties vast van de kwaliteit van de openbare diensten, de kwaliteit van het ambtenarenapparaat en de mate van onafhankelijkheid ervan van politieke druk, de kwaliteit van beleidsformulering en -uitvoering en de geloofwaardigheid van de overheidszinnen voor dergelijk beleid.

⁵ De landen in elke regio worden in tabel 4 weergegeven.

TABEL 1: OMZETVERLIJES ALS GEVOLG VAN DE NAMAAK VAN SMARTPHONES PER REGIO EN BETROUWBAARHEIDSINTERVALLEN (2015)

	Omzetverlies (miljoen EUR)	Verlies (%)	Hoger	Lager
Europese Unie*	4.212,2	8,3%	9,1%	7,4%
Andere Europese landen	1.207,0	12,9%	16,1%	9,7%
GOS-landen**	1.122,9	20,3%	25,0%	15,7%
Azië-Stille Oceaan***	7.166,6	11,8%	13,7%	10,0%
ASEAN****	2.674,9	16,9%	19,3%	14,6%
Arabische Staten	1.975,7	17,4%	20,2%	14,6%
Afrika	1.024,9	21,3%	24,4%	18,2%
Latijns-Amerika	4.706,5	19,6%	22,9%	16,2%
Noord-Amerika	4.927,2	7,6%	9,9%	5,3%
China	16.335,8	15,6%	20,4%	10,9%
TOTAAL	45.353,8	12,9%	13,7%	12,0%

*EU28 behalve Malta en Bulgarije

**GOS Gemenebest van Onafhankelijke Staten

***Regio Azië en de Stille Oceaan, behalve China en ASEAN-landen

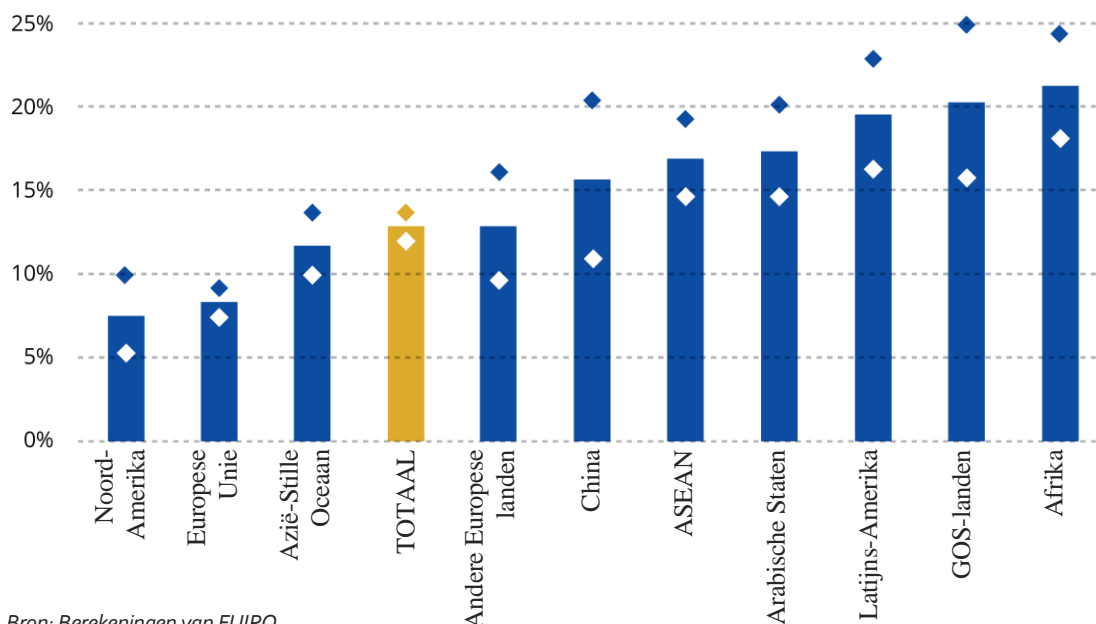
****ASEAN Associatie van Zuidoost-Aziatische Staten

Bron: Berekeningen van EUIPO

De resulterende schattingen van het omzetverlies als gevolg van nageemaakte smartphones in elke regio zijn weergegeven in onderstaande figuur. De balk toont de impact van namaak op de omzet van de legitieme sector uitgedrukt als percentage van omzet, terwijl de diamanten het betrouwbaarheidsinterval van 95% van die schatting weergeven⁶.

⁶ Het betrouwbaarheidsinterval van 95% is een statistische berekening en betekent dat er een kans van 95% is dat het werkelijke aantal tussen de boven- en ondergrenzen van dat interval ligt. Bijvoorbeeld, voor de EU als geheel is het geschatte percentage van omzetverlies 8,3%, met een kans van 95% dat het werkelijke percentage tussen 7,4% en 9,1% ligt.

FIGUUR 1: OMZETVERLIES ALS GEVOLG VAN DE NAMAAK VAN SMARTPHONES PER REGIO (2015)

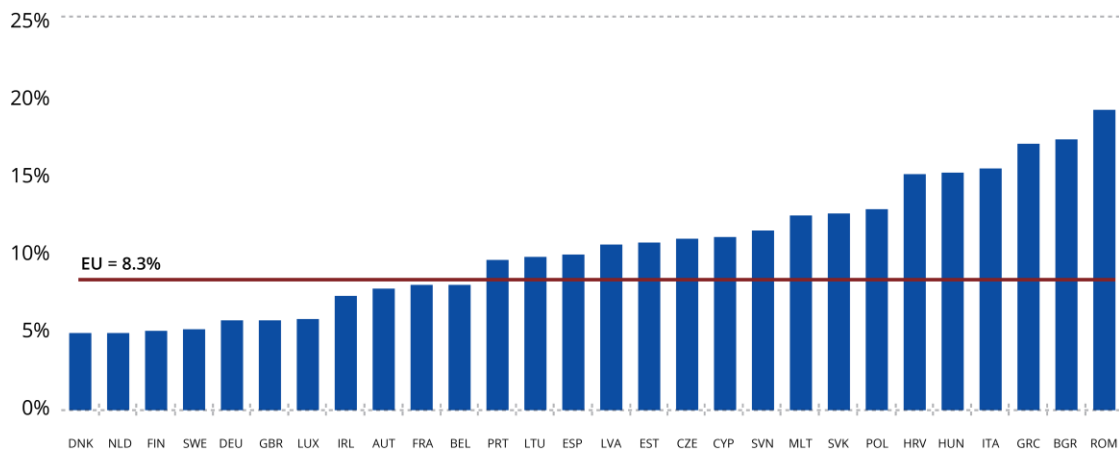

Bron: Berekeningen van EUIPO

Omzetverlies in China is goed voor 36% van het wereldwijde omzetverlies. Het omzetverlies in absolute zin is vrijwel gelijk in Noord-Amerika en Latijns-Amerika, hoewel relatief gezien het omzetverlies in Latijns-Amerika bijna drie keer hoger ligt. In de regio's Noord-Amerika en de EU is de relatieve impact van namaak op de omzet het laagst: beide minder dan 10%.

Elf van de EU-lidstaten liggen onder het EU-gemiddelde van 8,3%. Het land dat relatief gezien het minst door namaak wordt getroffen, is Denemarken (4,9%), terwijl Roemenië het meest wordt getroffen (19,1%). In absolute zin is de impact het grootst in Italië, met een geschat omzetverlies door namaak van 885 miljoen EUR; gevolgd door het VK met 660 miljoen EUR, Duitsland (564 miljoen EUR), Spanje (386 miljoen euro) en Frankrijk (380 miljoen EUR). De vijf grootste EU-lidstaten zijn goed voor 2,9 miljard euro omzetverlies als gevolg van namaak, bijna 70% van het totale omzetverlies in de EU.

FIGUUR 2: OMZETVERLIES ALS GEVOLG VAN DE NAMAAK VAN SMARTPHONES IN DE EU-LIDSTATEN (2015)⁷

Bron: Berekeningen van EUIPO

Schattingen van omzetverlies op landenniveau uitgedrukt in een percentage van totale omzet worden in de onderstaande tabel weergegeven.

⁷ De landcodes van de Internationale Organisatie voor Standaardisatie (ISO) worden in dit rapport gebruikt. Zie: http://wits.worldbank.org/wits/wits/witshelp/Content/Codes/Country_Codes.htm

TABEL 2: OMZETVERLIES ALS GEVOLG VAN DE NAMAAK VAN SMARTPHONES IN DE EU-LIDSTATEN (2015)

Code	Land	Omzetverlies (%)
AUT	OOSTENRIJK	7,7
BEL	BELGIË	8,0
BGR	BULGARIJE	17,2
CYP	CYPRUS	11,0
CZE	TSJECHIË	10,9
DEU	DUITSLAND	5,7
DNK	DENEMARKEN	4,9
EST	ESTLAND	10,6
GRC	GRIEKENLAND	16,9
ESP	SPANJE	10,0
FIN	FINLAND	5,1
FRA	FRANKRIJK	8,0
HRV	KROATIË	15,0
HUN	HONGARIJE	15,1
IRL	IERLAND	7,3
ITA	ITALIË	15,4
LTU	LITOUWEN	9,8
LUX	LUXEMBURG	5,8
LVA	LETLAND	10,6
MLT	MALTA	12,4
NLD	NEDERLAND	5,0
POL	POLEN	12,8
PRT	PORTUGAL	9,5
ROM	ROEMENIË	19,1
SWE	ZWEDEN	5,2
SVK	SLOWAKIJE	12,5
SVN	SLOVENIE	11,5
GBR	VERENIGD KONINKRIJK	5,7
EU	EUROPESE UNIE	8,3

Bron: Berekeningen van EUIPO

2.3. Niet-economische gevolgen van nagemaakte smartphones

Dit rapport richt zich op de economische gevolgen van nagemaakte smartphones. Er zijn echter een aantal andere gevolgen op gebieden zoals gezondheid en veiligheid, schade aan het milieu, de kwaliteit van het netwerk, cyberveiligheid en privacy. Een recent rapport van de ITU identificeert de volgende *niet-economische* effecten van nagemaakte mobiele apparaten⁸:

- het verlagen van de kwaliteit van de dienstverlening van mobiele telecommunicatiediensten, wat invloed heeft op de beleving van consumenten en bedrijven;

- het creëren van een veiligheidsrisico voor de consument door het gebruik van defecte of gebrekkige componenten of materialen;

- het verhogen van bedreigingen voor de cyberveiligheid;

- het in gevaar brengen van de privacy van de consument;

- het schaden van de veiligheid van digitale transacties;

- het kwetsen van de financieel gezien meest kwetsbare consument door de consument niet van alle garanties te voorzien en het anderszins schenden van de door het consumentenrecht gestelde eisen;

- het creëren van risico's voor het milieu en de gezondheid van de consument als gevolg van het gebruik van gevaarlijke stoffen in de productie van deze apparaten.

Veel van deze effecten zijn met name ernstig in regio's als Afrika, waar veel consumenten in een nog grotere mate op hun smartphones vertrouwen dan consumenten in Europa of Noord-Amerika. De smartphone is vaak de enige manier om toegang tot het internet te krijgen en de belangrijkste bron van bankdiensten (de Keniaanse mobiel bankierendienst M-PESA is een bekend voorbeeld daarvan). Malware of andere inbreuken op de veiligheid die in nagemaakte apparaten te vinden zijn, hebben ernstige gevolgen in deze context.

Nagemaakte producten, vanwege hun slechte montage en het gebruik van onderdelen van slechte kwaliteit, bevatten gevaarlijke stoffen die verboden zijn in veel landen in het kader van de beperking van gevaarlijke stoffen (RoHS), of gelijkwaardige nationale wetgeving. Dit levert risico's op voor de gezondheid en veiligheid van de gebruiker en het milieu.

Hoewel de niet-economische effecten in dit lid buiten het kader van dit rapport liggen, zijn ze duidelijk van groot maatschappelijk belang en moeten ze in aanmerking worden genomen bij het overwegen van het fenomeen van nagemaakte smartphones.

⁸ "Counterfeit ICT equipment" (Nagemaakte ICT-apparatuur), ITU technisch verslag, december 2015.

Avenida de Europa, 4,
E-03008 - Alicante
Spain

DE ECONOMISCHE KOSTEN VAN INBREUKEN OP INTELLECTUELE- EIGENDOMSRECHTEN IN DE SMARTPHONESECTOR

